

Alueiden komitean lausunto aiheista ”Maailmanlaajuisen ilmastonmuutoksen rajoittaminen kahteen celsiusasteeseen” ja ”Ilmailualan sisällyttäminen päästöoikeuksien kaupan järjestelmään”

(2007/C 305/04)

ALUEIDEN KOMITEA

- kehottaa komissiota lisäämään pyrkimyksiään rakentaa korkeimmalla poliittisella tasolla ilmastonmuutoksen vastaista kansainvälistä liittoutumaa, koska ilmastonmuutosta voidaan torjua ainoastaan kaikkien (suurten) maiden voimin.
- katsoo, että jäsenvaltioille, joilla on vain rajalliset mahdollisuudet energian tuottamiseen uusiutuvista lähteistä, tulisi antaa mahdollisuus saavuttaa uusiutuvia energialähteitä koskevat tavoitteensa kaupan avulla, joko EU:n laajuisen ”vihreän” energian sertifiointijärjestelmän puitteissa tai runsaammin uusiutuvia energialähteitä omaavien valtioiden kanssa tehtävien kahdenvälisen sopimusten avulla. Tavoitteena on supistaa kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat uusiutuvia energiamuotoja koskevien tavoitteiden saavuttamisesta.
- suosittelee, että Euroopan rakennerahastojen käytön ohella lisättäisiin resursseja ja toimenpiteitä, joilla voitaisiin edistää sopeuttamista ja toimenpiteitä — esim. energiansäästö ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntäminen — kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.
- korostaa alueellisen jouston merkitystä energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä koskevien tavoitteiden saavuttamisessa, sillä alueille sallittava jousto vähentää ilmastopoliittikan kokonaiskustannuksia. EU:n tasolla tavoitteiden tulisi kuitenkin olla sitovia.
- yhtyy komission kantaan siitä, että ilmailu tulisi liittää päästökauppajärjestelmään, koska kyseisen toimialan kasvihuonekaasupäästöt kasvavat nopeasti, sekä kehottaa komissiota ottamaan huomioon kaikki ilmailualan vaikutukset ilmastonmuutokseen.
- kannustaa pysyvän verkoston kehittämistä sellaisten kunnianhimoisten alue- ja paikallisviranomaisten piiriin, jotka ovat halukkaita lisäämään tiedonvaihtoa ja luomaan foorumin kasvihuonekaasupäästöjen kustannustehokasta vähentämistä koskevien uusien ideoiden kehittämiseksi.

Viiteasiakirjat

Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen rajoittaminen kahteen celsiusasteeseen — Toimet vuoteen 2020 ja sen jälkeen”

KOM(2007) 2 lopullinen

Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta ilmailualan toimintojen sisällyttämiseksi yhteisön kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmään

KOM(2006) 818 lopullinen — 2006/0304 COD

Esittelijä: Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK, Zuid-Hollandin lääninvaltuuston johtokunnan jäsen (NL, ALDE)

Toimintalinjoja koskevat suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää tervettä ympäristöä inhimillisen toiminnan perusehtona ja katsoo näin ollen, että ympäristönsuojelu on ratkaisevan tärkeää ihmisten hyvinvoinnin kannalta.
2. uskoo, että hyvin suunniteltu ympäristö- ja ilmastopoliittikka edistää joka tapauksessa talouden kehittymistä.

Ilmastomuutoksen muodostaman uhkan arviointi

3. katsoo, että kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttama merkittävän ilmastomuutoksen uhka on kiireellinen ongelma, johon etenkin nykyisen sukupolven on puututtava tiukasti.
4. yhtyy arvioon, jonka mukaan ilmastomuutos vaikuttaa merkittävästi ihmisten hyvinvointiin (esim. lämpöuupumus) ja terveyteen, vahingoittaa biologista monimuotoisuutta, heikentää maatalouden tuottavuutta monilla alueilla, vähentää matkailumahdollisuuksia sekä aiheuttaa merenpinnan noususta ja poikkeuksellisista sääolosuhteista johtuvia vahinkoja, jotka voivat synnyttää suuria, ympäristösyistä tapahtuvia muuttoliikkeitä lähimmille kehittyneille alueille.
5. uskoo, että ilmastopoliitikalla on myös lukuisia myönteisiä oheisvaikutuksia, sillä se parantaa ilmanlaatua (SO₂-, PM- ja NO_x-päästöjen vähenemisen ansiosta), energian toimitusvarmuutta (fossiilisten polttoaineiden tuontiriippuvuuden vähenemisestä johtuen) sekä maaperän hedelmällisyyttä (organisen aineksen häviämisen vähenemisestä johtuen).
6. yhtyy varauksettomasti komission kantaan, jonka mukaan ilmastomuutoksen lieventämiseen tähtävien poliittisten toimenpiteiden kustannukset ovat huomattavasti alhaisemmat kuin ilmastomuutoksen arvioidut kustannukset, ja että näin ollen ilmastopoliittikka on erittäin tehokasta politiikkaa.
7. kannattaa Kioton pöytäkirjan toteamuksia maatalousmaan merkityksestä hiilivarastona. Organisen hiilipitoisuuden nostaminen ja organisen aineksen varastoiminen maaperään parantavat myös oleellisesti maiden hiilidioksiditasetta. Maaperän suojeleminen suuntautuneen maan muokkauksen avulla voidaan

myös vähentää muiden ilmastoon vaikuttavien kaasujen, kuten ilokaasun ja metaanin, vapautumista. Tässä yhteydessä kyse on paitsi varastointikapasiteetin säilyttämisestä myös ennen kaikkea sen käytöstä. Maaperän on täytettävä tehtävänsä hiilivarastona, jotta muiden etujen — kuten maaperän hedelmällisyyden ja vedensitomiskyvyn tehostamisen — ohella parannetaan myös hiili-dioksiditasetta. Hiilidioksiditasetta parannettaessa tärkeitä tavoitteita ovat humuksen käyttö maataloudessa ja alueellisesti järjestetty organisen aineen palauttaminen maaperään kompostimultana ja puintijätteinä.

Ilmastopoliitiikan kansainvälinen ulottuvuus

8. kehottaa komissiota lisäämään pyrkimyksiään rakentaa korkeimmalla poliittisella tasolla ilmastomuutoksen vastaista kansainvälistä liittoutumaa, koska ilmastomuutosta voidaan torjua ainoastaan kaikkien (suurten) maiden voimin.
9. kehottaa komissiota esittämään ilmastomuutoksen käsitelyyn liittyvien asiaankuuluvien aloitteiden etenemissuunnitelman sekä paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevan selkeän strategian, joka tulee toteuttaa johdantona vuonna 2009 Kööpenhaminassa järjestettävälle YK:n ilmastohuippukokoukselle.

Ilmastomuutoksen ja ilmastopoliitiikan alueellinen ulottuvuus

10. toteaa, että Euroopan eri alueiden alttius ilmastomuutoksen vaikutuksille vaihtelee suuresti, pääasiassa luonnonolosuhteiden ja asukastiheyden eroavaisuuksien vuoksi.
11. toteaa myös, että kustannustehokkaiden vaihtoehtojen saatavuus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi vaihtelee suuresti eri alueiden välillä, pääasiassa luonnonolosuhteiden ja talusrakenteiden eroavaisuuksien vuoksi.
12. pahoittelee sen vuoksi, että komissio ei ole kiinnittänyt enempää huomiota toimien toteuttamatta jättämisestä aiheutuvien kustannusten ja toimien toteuttamisesta saatavan hyödyn alueelliseen jakautumiseen, ja kehottaa komissiota analysoimaan perusteellisesti ilmastomuutoksen ja ilmastopoliitiikan kustannusten ja hyötyjen alueellista ulottuvuutta.

13. suosittelee, että Euroopan rakennerahastojen käytön ohella lisättäisiin resursseja ja toimenpiteitä, joilla voitaisiin edistää ilmiöön sopeutumiseen tähtäävää politiikkaa ja sen lieventämiseen soveliaita toimenpiteitä — esim. energiansäästö ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntäminen — kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tämä lisäisi EU:n ilmastopoliitiikan kannatusta.

14. pyytää komissiota osoittamaan vuonna 2008 tapahtuvassa EU:n talousarvion väliarvioinnissa lisää määrärahoja lieventämistoimiin, koska määritellyt kunnianhimoiset ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa ainoastaan, jos käyttöön saadaan enemmän julkisia varoja.

Ilmastopoliitiikan tavoitteet

15. yhtyy Euroopan komission, Eurooppa-neuvoston ja Euroopan parlamentin käsitykseen siitä, että Euroopan unionin tulee asettaa itselleen korkeat yksipuoliset tavoitteet, koska ilmastomuutoksen vastaisen maailmanlaajuisen liittoutuman muodostaminen vaatii johtajuutta. Komitea pitää näin ollen tervetulleena tavoitetta vähentää muiden alueiden omaksumasta politiikasta riippumatta EU:n kasvihuonekaasupäästöjä ainakin 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoteen 1990.

16. kehottaa komissiota muotoilemaan myös esimerkiksi vuoteen 2013 tai 2015 ulottuvia, keskipitkän aikavälin tavoitteita CO₂-päästöille lieventämistoimien toteuttamisen edistämiseksi, analysoimiseksi ja myös valvomiseksi.

17. kannattaa tavoitteita lisätä vuoteen 2020 mennessä energiatehokkuutta vähintään 20 prosentilla ja uusiutuvien energiamuotojen osuutta vähintään 20 prosenttiin. Nämä tavoitteet voivat osoittautua tehokkaiksi välineiksi päästöjen vähentämisen kokonaistavoitteen saavuttamiseksi. Tavoitteita ei kuitenkaan saavuteta pelkästään uuden teknologisen kehityksen avulla, vaan sitä varten on muutettava sekä kuluttajien että tuottajien asenteita (esimerkiksi energiatehokkaalla ja samalla kuluttajien kannalta houkuttelevalla suunnittelulla).

18. korostaa alueellisen jouston merkitystä energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä koskevien tavoitteiden saavuttamisessa, sillä alueille sallittava jousto vähentää ilmastopoliitiikan kokonaiskustannuksia. EU:n tasolla tavoitteiden tulisi kuitenkin olla sitovia.

Ilmastopoliitiikan välineenä käytettävä päästökauppa

19. yhtyy komission käsitykseen siitä, että EU:n päästökauppajärjestelmällä tulisi olla keskeinen rooli, koska se tarjoaa mahdollisesti kustannustehokkaan välineen kasvihuonekaasupäästöjen vaikutusten lieventämiseksi.

20. kehottaa komissiota hallinnoimaan jaettujen oikeuksien määrää tehokkaasti, koska päästökauppajärjestelmä toimii tuloksetta ainoastaan, mikäli päästöjen enimmäismäärä (eli päästö-oikeuksien kokonaistaso) on merkittävästi alhaisempi kuin kasvihuonekaasujen päästötaso.

21. korostaa, että päästökauppajärjestelmän puitteissa jaettavien oikeuksien kokonaismäärää on vähennettävä komission

vuodeksi 2020 asettamien päästötavoitteiden mukaisesti, jotta voidaan välttää tilanne, jossa liian suuri osa päästöjen vähentämisen taakasta lankeaa sellaisten sektoreiden kannettavaksi, jotka eivät osallistu päästökauppajärjestelmään (esimerkiksi kotitaloudet ja muut pienet energiankäyttäjät).

22. kannattaa oikeuksien osittaista huutokauppaamista, etenkin suljetuilla sektoreilla, koska se kannustaa vähentämään päästöjä ja näin ollen parantaa päästökauppajärjestelmän tehokkuutta. Tämä menettely vastaa myös tarkemmin ”saastuttaja maksaa”-periaatetta. Lisäksi se vähentäisi huutokauppaan osallistuvien yritysten taloudellista taakkaa sellaiseen tilanteeseen verrattuna, jossa kaikki luvat huutokaupattaisiin.

23. katsoo, että huutokauppa ja päästöoikeuksien toisen (suuremman) osan vapaa (vertailulukujen mukainen) jakaminen voidaan jättää jäsenvaltioiden tehtäväksi, mutta että EU:n sisäiset jakomenettelyt on yhdenmukaistettava jäsenvaltioiden välisen kilpailun vääristymisen ehkäisemiseksi ja järjestelmän tehokkuuden parantamiseksi. Tulevassa päästökauppajärjestelmässä voitaisiin harkita sitä, että erityisillä talouden aloilla, joilla sovelletaan vertailukelpoisia eurooppalaisia parametreja, päästöoikeudet jaetaan tai tavoitteet määritellään unionitasolla kansallisesta vähennystavoitteesta riippumatta siten, että kaikki markkinatoimijat saavat yhtä suuren määrän päästöoikeuksia tuotantoyksikköä kohti.

24. kehottaa komissiota harkitsemaan, tarvitaanko asianmukaisia keinoja, kuten rakennerahastotoimia, syrjäisimpien alueiden tilanteen korjaamiseksi, mikäli ilmailun sisällyttäminen EU:n päästökauppajärjestelmään vaikuttaa niihin huomattavan voimakkaasti.

25. on tyytyväinen kaikkiin toimiin, joilla Euroopan päästökauppajärjestelmä sovitetaan unionin ulkopuolisten maiden vastaaviin järjestelmiin. Kilpailuvääristymiä, jotka hyödyttävät niiden maiden tuottajia, joissa ei ole vastaavaa päästökauppajärjestelmää, on vältettävä asianmukaisin toimin, kuten tasotusmaksuin.

26. pitää tervetulleena ehdotusta laajentaa päästökauppajärjestelmä koskemaan muita kaasuja ja sektoreita, koska se parantaa järjestelmän toimivuutta ja tehokkuutta.

27. kehottaa komissiota harkitsemaan perusteellisesti mahdollisuutta avata päästökauppajärjestelmä pienille, mutta paljon energia käyttäville päästöjen aiheuttajille, koska se luultavasti vähentäisi kyseisten toimijoiden päästöjen vähentämiskustannuksia.

28. yhtyy komission kantaan siitä, että ilmailu tulisi liittää päästökauppajärjestelmään, koska kyseisen toimialan kasvihuonekaasupäästöt kasvavat nopeasti, sekä kehottaa komissiota ottamaan huomioon kaikki ilmailualan vaikutukset ilmastomuutokseen.

29. pyytää komissiota ottamaan päästöoikeuksia jaettaessa huomioon ilmailualan erityisominaisuudet, varsinkin jotta otetaan lukuun se että ilmailun päästöt (sekä hiilen että vedyn osalta) vaikuttavat ilmastomuutokseen enemmän kuin maan pinnalla tapahtuva toiminta.

30. vastustaa päättäväisesti virallisille lennoille ehdotettuja poikkeuslupia, koska julkisen vallan tulisi toimia esimerkkinä politiikan kannatuksen lisäämiseksi kansalaisten keskuudessa.

31. kannattaa hiilidioksidin talteenoton ja maanalaisen varastoinnin sisällyttämistä päästökauppajärjestelmään vain tiukoin valvonta- ja turvallisuusvaatimuksin. Tätä ennen on demonstraatiolaitoksissa osoitettava, miten paljon tai minkälaisin kustannuksin kyseinen teknologia voi auttaa vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä.

Muut ilmastopolitiikan välineet

32. kehottaa komissiota kehittämään järjestelmiä, joiden avulla jäsenvaltiot ja alueet voivat kustannustehokkaasti täyttää uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja energiatehokkuutta koskevat tavoitteet.

33. katsoo, että jäsenvaltioille, joilla on vain rajalliset mahdollisuudet energian tuottamiseen uusiutuvista lähteistä, tulisi antaa mahdollisuus saavuttaa uusiutuvia energialähteitä koskevat tavoitteensa kaupan avulla, joko EU:n laajuisen "vihreän" energian sertifiointijärjestelmän puitteissa tai runsaammin uusiutuvia energialähteitä omaavien valtioiden kanssa tehtävien kahdenvälisten sopimusten avulla. Tavoitteena on supistaa kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat uusiutuvia energiamuotoja koskevien tavoitteiden saavuttamisesta.

34. pyytää komissiota määrittelemään energiatehokkuustavoitteen kokonaistason muodossa (eli koko talouden energiain- tensiteettinä) ottaen huomioon toimialarakenteen alueittaiset erot. Tämä tarjoaisi jäsenvaltioille ja alueille tarvittavan jouston tavoitteen saavuttamiseksi, kun ne voisivat käyttää laajempaa toimenpidevalikoimaa, mm. laitteiden energiatuotukseen ja (alueellisen) talouden teollisuuden rakenteisiin kohdistettavia toimia.

35. on tyytyväinen komission tavoitteeseen laskea EU:ssa myytävien uusien autojen keskimääräiset CO₂-päästöt 120 g:aan/km vuoteen 2012 mennessä ja kehottaa komissiota tekemään kaikkensa muun muassa tukemalla näihin kysymykseen liittyvää tutkimusta, jotta CO₂-päästöjä koskeva tavoite 95 g/km saadaan saavutettua vuoteen 2020 mennessä.

36. pyytää, että komissio ottaa uusia politiikan välineitä laatiessaan perusteellisesti huomioon toissijaisuusperiaatteen. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat hyvässä asemassa ryhtyäkseen tehokkaihin toimenpiteisiin seuraavilla aloilla: julkinen liikenne, liikenneinfrastruktuuri, energiainfrastruktuuri, aluesuunnittelu- politiikka, energiatehokkuustoimet sekä kansalaisille suunnatut tiedotustoimet.

Alue- ja paikallisviranomaisten rooli Euroopan ilmastopolitiikassa

37. on vakuuttunut siitä, että alue- ja paikallistason toimet ovat välttämättömiä tehokkaan eurooppalaisen ilmastopolitiikan kannalta.

38. uskoo, että paikallis- ja alueviranomaisten keskeisiin tehtäviin kuuluu myös ilmastomuutokseen sopeutuminen. AK laatii aiheesta aikanaan lausunnon.

39. panee merkille, että alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat jo monin tavoin EU:n ilmastopolitiikan toteuttamiseen, mm.

- a. viestimällä kansalaisille, esimerkiksi kouluissa, että ilmastomuutoksen etenemisen pysäyttäminen edellyttää toimintaa.
- b. asettamalla ilmasto- ja energiakysymykset aluesuunnittelun perustaksi.
- c. kannustamalla investoimaan biomassan infrastruktuureihin ja biopolttoaineen jakeluasemiin.
- d. kannustamalla investoimaan lämpöinfrastruktuureihin, jotka yhdistävät lämmön tarjonnan (lämpöyljäämä, maalämpö, kylmyyden ja lämmön varastointi maaperään) sen kysyntään.
- e. vahvistamalla liikennemuotojen välistä siirtymää, esimerkiksi aluesuunnittelun avulla.
- f. edistämällä alueellista julkista liikennettä, esimerkiksi pika- raitioiteitä.
- g. rakentamalla kävelyteitä ja kevyen liikenteen väyliä ja tuke- malla niiden toteuttamista jalankulun sekä muiden lihas- voimaa hyödyntävien liikennemuotojen käytön edistämi- seksi.
- h. edistämällä ympäristöä säästävää teknologiaa julkisessa liikenteessä "vihreitä" julkisia hankintoja toteuttamalla.
- i. yksinkertaistamalla uusiutuviin energialähteisiin liittyvien hankkeiden lupamenettelyitä.
- j. parantamalla energiatehokkuutta koskevaa, paikallis- ja alue- viranomaisten toteuttamaa sääntelyä asiantuntijakeskuksia perustamalla.
- k. perustamalla kansainvälisiä kumppanuuksia ilmastomuutoksen vastaisen kansainvälisen liittoutuman laajentamiseksi ja energiaa säästävän teknologian levittämiseksi vähemmän kehittyneisiin maihin.
- l. edistämällä teknologia-alan tutkimusta ja kehittämistä alueel- lisiä "energialaaksoja" luomalla.
- m. yhdistämällä energiatehokkuuteen tai uusiutuvien energialäh- teiden käyttöön liittyviä tavoitteita alueellisiin tavoitteisiin, kuten työllisyyteen, innovointiin ja sosiaalipolitiikkaan.
- n. asettamalla kunnianhimoisia tavoitteita — mm. laatimalla paikallisia tai alueellisia toimintasuunnitelmia päästöjen vähentämiseksi sekä "ilmastoneutraalien alueiden" tai "ilmas- toneutraalin julkisen liikenteen ja ilmastoneutraalien raken- nusten" luomiseksi.
- o. hyödyntämällä julkisia hankintoja keinona vähentää ja tehostaa sekä tavaroihin että palveluihin liittyvää energian- käyttöä.

- p. kannustamalla orgaanisen aineksen ja raaka-aineiden käsittelemiseen paikallis- ja aluetasolla, koska kuljetusten vähentäminen vaikuttaa myönteisesti hiilidioksiditaseeseen.
40. täyttää oman velvollisuutensa kannustamalla painokkaasti tämänkaltaisten toimenpiteiden toteuttamista alue- ja paikallistasolla kolmen eri toimintamuodon avulla:
- parantamalla kustannustehokkaita ilmastotoimia koskevan tiedon levittämistä
 - kannustamalla EU:n alueiden välistä yhteistyötä
 - kannustamalla EU:n alueiden ja muun maailman — esimerkiksi Yhdysvaltojen, Kiinan ja Intian — alueiden välistä yhteistyötä, osittain tiivistämällä jo olemassa olevia suhteita näiden alueiden välillä.
41. pyytää komissiota järjestämään alueellista ja paikallista ilmastopolitiikkaa käsittelevän konferenssin parhaiden käytäntöiden levittämiseksi Euroopan alueiden keskuudessa. Konferenssissa voitaisiin myös keskustella siitä, miten komissio voisi tukea tehokkaasti alueellisia ja paikallisia ilmastopolitiikkoja.
42. kannustaa pysyvän verkoston kehittämistä sellaisten kunnianhimoisten alue- ja paikallisviranomaisten piiriin, jotka ovat halukkaita lisäämään tiedonvaihtoa ja luomaan foorumin kasvihuonekaasupäästöjen kustannustehokasta vähentämistä koskevien uusien ideoiden kehittämiseksi.
43. tarjoutuu osallistumaan aktiivisesti eurooppalaisen ilmastopolitiikan suunnitteluprosessin jatkoon.

Bryssel 10. lokakuuta 2007

Alueiden komitean
Puheenjohtaja
Michel DELEBARRE
